

**Освітня програма
закладу загальної середньої освіти
Зеленська гімназія
Берестечківської міської ради
Волинської області
початкова освіта
клас–комплект (2, 4 класи)**

**Освітня програма
закладу загальної середньої освіти Зеленська гімназія Берестечківської
міської ради Волинської області
класу-комплекту (2, 4 класи)**

Загальні положення освітньої програми

Освітня програма класу-комплекту (адаптаційно-ігрового циклу 2 клас, основного циклу 4 клас) розроблена відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших. Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р) та постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції постанови КМ України від 24.07.2019р. №688). Указу Президента України від 16.03.2022 р. №143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», постанови Кабінету Міністрів України від 20.08.2025р. №1003 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.11.2020р. за №1111/35394, лист МОН від 13.08.2025р. №1/16828-25 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах середньої освіти у 2025/2026 навчальному році», лист МОН від 22.08.2025 № 1/17526-25 «Про організацію 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти».

З урахуванням поетапного переходу закладу освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2025/2026 навчальному році освітня програма для класу-комплекту (2, 4 класи) розроблена на основі Типової освітньої програми початкової освіти під керівництвом Р.Б.Шияна, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743. Освітня програма початкової освіти - узгоджений комплекс видів освітньої діяльності, що ґрунтується на компетентнісному підході і спрямований на реалізацію мети й завдань, визначених у новому Державному стандарті початкової освіти.

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій (додаток 1);
- очікувані результати навчання учнів подані у програмі початкової освіти під керівництвом Р.Б.Шияна, затвердженій наказом МОН України від 12.08.2022 № 743.
- зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» використані з офіційного веб-сайту МОН;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти

Навчальний план містить інваріантний складник, сформований на державному рівні, обов'язковий для закладу загальної середньої освіти. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією інваріантного складника, який фінансуються з місцевого бюджету.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2,4 класів складає 875 годин/навчальний рік.

На мовно-літературну освітню галузь у класі-комплекті виділено 280 годин/навчальний рік, з яких на вивчення української мови передбачено часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» 5 год. на тиждень (175год/навчальний рік).

На предмет «Англійська мова» виділено 3 год в тиждень, 105 годин/навчальний рік.

Освітня галузь «Математична» (140 годин/навчальний рік) реалізуються через вивчення окремого навчального предмета «Математика» - 4 год. на тиждень.

Освітні галузі «Природнича», «Технологічна», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», представлені в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» (245 годин/навчальний рік), зокрема час на їх вивчення розподілено наступним чином: на природничу освітню галузь відводиться 2 год., на технологічну – 0,5 год., на соціальну та здоров'язбережну 0,5 год. і громадянську та історичну – 1 год., мовно-літературну освітню галузь 2 год, математичну 1 год..

Освітня галузь «Інформатична» (35 годин/навчальний рік) реалізується через окремий предмет «Інформатика» - 1год.

Освітня галузь «Мистецька» (70 годин/навчальний рік) реалізується через інтегрований предмет «Мистецтво», на що виділено 2 год на тиждень.

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується через навчальний предмет «Фізична культура» (105 годин/навчальний рік), на яку виділено 3 год. на тиждень.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додаток 1).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у класі-комплекті – 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції постанови КМ України від 24.07.2019р. № 688) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтовано на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до п. 4 ст. 12 Закону України «Про освіту»).

У 2025/2026 навчальному році у класі-комплекті навчатиметься 7 учнів (з них: з с. Зелене - 5 учнів, з с. Смолява – 2 учні). Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, логічну послідовність їх вивчення

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно - літературна

Математична

Природнича

Технологічна

Інформатична

Соціальна і здоров'язбережна

Громадянська та історична

Мистецька

Фізкультурна

Концепцією Нової української школи передбачено створення умов для особистісно орієнтованого навчання. Ефективна індивідуалізація й диференціація навчального процесу забезпечена через організацію навчальних центрів, які відображають навчальні потреби й інтереси дітей. Функціональність навчальних центрів спрямована на створення умов для дослідницької діяльності дітей, розвиток самостійності, організації роботи дітей в парах, у малих групах, а також індивідуально. У навчальних центрах проводитимуться різні види навчальної діяльності, тому вони містять різні навчальні матеріали.

Важливими навчальними центрами для учнів є такі: центр читання і письма, природознавства, математичний і мистецький центри. Їх наповнюваність забезпечуватиме для виконання навчальних програм. Зокрема, центр читання і письма містить: книги, карти, глобус, плакати, вірші, написані на великих аркушах паперу, письмове приладдя (олівці, маркери, фломастери), папір, клей або скоч (липка стрічка), діркопробивач, мотузки, комп'ютер і навушники – для забезпечення можливості слухати і дивитися історії усім разом або окремим дітям; центр природознавства – камінці, мушлі, інші природні матеріали, магніти, збільшувальне скло, терези, довідкову літературу, журнали з природознавства, кімнатні рослини; мистецький центр (центр образотворчого мистецтва) – фарби й пензлі, глину (пластилін), старі журнали, папір, приладдя для письма й малювання, мольберт; центр математики – матеріали для лічби (пластикові іграшки, кубики різних розмірів, фабричні або саморобні предмети для лічби), пазли, доміно, лінійки, терези, інші засоби для вимірювання, ігри. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу

У 2025/2026 навчальному році продовжується впровадження концептуальних засад реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Пріоритетними залишаються завдання створення освітнього середовища для реалізації інтегративного підходу до компетентісно орієнтованого навчання, забезпечення умов для взаємодії учасників освітнього

процесу на засадах педагогіки партнерства та в умовах психологічної комфортності. Водночас необхідно врахувати, що учні 2 класу навчаються на адаптаційно-ігровому циклі, а учні 4 класу основному циклі початкової освіти.

Він передбачає інтегративно-предметну основу організації освітнього процесу зі зменшенням у ньому частки ігрових методів відносно проблемно-пошукових, дослідницьких та інших методів навчання. Ця особливість зумовлює певні організаційні зміни та вибір таких методик, які створюють для учня ситуацію самостійного вибору, вияву відповідальності й ініціативності, критичної оцінки й сміливості у прийнятті рішень, здатності в команді вирішувати проблеми. Відповідно основними видами діяльності учнів мають бути дослідницька, пошукова, творча тощо. Ігрову діяльність пропонується організувати для проведення дидактичних, ділових ігор, ігор-стратегій тощо.

Навчальний день учнів 2, 4 класів розпочинається ранковою зустріччю з дотриманням методики її проведення. Окрім психологічного налаштування учнів на роботу протягом дня доцільно ранкові зустрічі присвячувати введенню теми дня, тижня, окресленню певної навчальної проблеми, компетентісно орієнтованого завдання, які необхідно виконати у процесі подальшої навчальної діяльності.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі (в гімназії наявне найпростіше укриття). Форма організації освітнього процесу – очна. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності - 3 педагогічні працівники, які пройшли відповідну підготовку та отримали відповідні сертифікати. Зокрема: класний керівник, вчитель початкових класів – Романчук Оксана Михайлівна; вчитель англійської мови – Трикуш Інна Володимирівна; вчитель інформатики – Музика Неля Петрівна;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (методична рада, педагогічна рада);

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (кабінет початкових класів, 2 ноутбуки, 1 багатофункціональний пристрій Epson, кабінет інформатики, спортивна зала);

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичного кабінету закладу освіти;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників при ВІППО та на он-лайн платформах.

Щоденно о 9 годині 00 хвилин буде проводитись загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України №143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і науки України від 16.03.2022 №1/3472-22.

При складанні розкладу уроків для класу-комплекту ураховано чинні вимоги щодо організації навчального тижня. Зокрема, робочий тиждень передбачає для учнів протягом навчального року додатковий розвантажувальний день – четвер, у розклад якого не вводиться предмет, що потребує значного розумового напруження (математика).

Для профілактики стомлюваності, порушення статури, зору учнів у процесі навчальної діяльності учнів через кожні 15 хвилин уроку проводитимуться фізкультхвилинки, що складаються з динамічних, дихальних вправ, вправ для збереження зору, пальчикової гімнастики тощо. Учитель весь час стимулюватиме учнів дотримуватись правильної постави під час виконання письмових робіт за партою.

Структура навчального року

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2025 року №1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» навчальний рік розпочнеться 1 вересня 2025 року і триватиме до 30 червня 2026 року.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. 2025/2026 навчальний рік може тривати більше або менше 175 днів.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою. А саме:

I семестр: 01.09.2025 – 19.12. 2025

II семестр: 12.01. 2026 – 29.05.2026.

Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули: осінні з 20 грудня по 28 грудня 2025 р., зимові з 29 грудня 2025 р. по 11 січня 2026 р., весняні з 28 березня по 5 квітня 2026 р.

За рішенням педагогічної ради від 29.08.2025р. протокол №1 навчальні екскурсії у класі-комплекті (2, 4 класи) не проводитимуться.

Форми оцінювання здобувачів початкової освіти.

Навчальні досягнення учнів 2 класу підлягають вербальному оцінюванню, а 4 класу - формувальному та підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті:

- відстежувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо коригування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- запобігати побоюванням дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формувального і підсумкового) є окреслені очікувані результати навчання, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти.

- Очікувані результати навчання слід використовувати для:
 - встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;
 - постійного спостереження за навчальним поступом учня/учениці з боку вчителів, батьків і самих учнів;
 - поточного, зокрема й формувального, оцінювання;
 - підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).

Після закінчення 2 класу видається свідоцтво досягнень учнів, у якому характеристика навчальної діяльності відображається вербальною оцінкою, очікуваний результат, що вже сформовано, у відповідній графі позначається (v), очікуваний результат, що формується ніяк не позначається. Аналогічно оцінюються результати навчання з кожної освітньої галузі. Свідоцтво досягнень надається одному з батьків, іншому законному представникові учня не пізніше 28 червня, а копія зберігається в його особовій справі.

Вербальні оцінки особистісних досягнень фіксуються у свідоцтві досягнень в кінці навчального року.

Прогрес учня протягом року відслідковується за щоденниками педагогічних спостережень та учнівським портфоліо, результатами діагностичних робіт, що мають містити компетентісно орієнтовані завдання.

Діагностувальні роботи можуть бути усними чи письмовими, у формі тестових завдань чи комбіновані, можуть передбачати практичну роботу тощо.

Форму роботи, зміст завдань, спосіб зворотнього зв'язку учитель обирає

самостійно з урахуванням особливостей учнів класу. Обсяг діагностувальних робіт визначається з розрахунку прогнозованого часу на виконання окремих завдань учнями, з урахуванням їхньої готовності до виконання окремих завдань учнями, з урахуванням їхньої готовності до виконання того чи іншого завдання. У 2, 4 класах тривалість виконання діагностувальної роботи не повинна перевищувати 35 хв (із 40 хв уроку 5 хв інструктаж, 35 хв – виконання роботи).

Протягом навчального дня рекомендовано проводити не більше 1 діагностувальної роботи. З метою уникнення збігів часу проведення діагностувальних робіт, терміни їх проведення необхідно враховувати і узгоджувати під час календарно-тематичного планування. Ураховуючи можливість коригування термінів виконання календарно-тематичного плану і 20% резервного часу програми, дата проведення діагностувальної роботи може бути змінена на підставі аналізу результатів спостережень у процесі формування оцінювання. Результати діагностувальних робіт зберігаються у портфоліо учня і не фіксуються у класному журналі.

Оцінювання учнів 2 класу відбувається вербально.

Після закінчення 2 класу видається свідоцтво досягнень учнів, в якому характеризується навчальна діяльність відображається вербальною оцінкою, очікуваний результат, що вже сформовано, у відповідній графі позначається (v), очікуваний результат, що формується ніяк не позначається. Аналогічно оцінюються результати навчання з кожної освітньої галузі.

У 4 класі до журналу записуються лише результати завершального (підсумкового) оцінювання за другий семестр.

Річне оцінювання здійснюється на підставі результатів оцінювання за останній семестр.

Результати навчання зазначаються на відповідних сторінках навчальних предметів, використовуючи такі позначення: П – початковий рівень; С – середній рівень; Д – достатній рівень; В – високий рівень.

У свідоцтві досягнень рівні сформованості вмінь, які є обов'язковими результатами навчання, визначеними за кожною освітньою галуззю, фіксуються в кінці навчального року.

Свідоцтво досягнень надається одному з батьків, іншому законному представникові учня не пізніше 28 червня, а копія зберігається в особовій справі.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднено на веб-сайті закладу освіти (zelene-school.e-schools.info/).

Навчальний план
для класу–комплекту (2, 4 класи) з українською мовою навчання
ЗЗСО Зеленська гімназія
на 2025/2026 н.р.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень/рік	
Мовно-літературна	Українська мова	5	175
	Англійська мова	3	105
Математична	Математика	4	140
Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, технологічна	Я досліджую світ	7	245
Інформатична	Інформатика	1	35
Мистецька	Мистецтво	2	70
Фізкультурна	Фізична культура	3	105
Усього		22+3	770+105
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	805
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		25	875

Директор Олександр ШЕЛЕСТ